

provincie **HOLLAND**
ZUID

Bezwarencommissie

Contact

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

6 januari 2022
Ons kenmerk
RB-2021-000143
DOS-2021-0006526
Uw kenmerk

Bijlagen

1

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
T.a.v. de heer [REDACTED]

Onderwerp

Advies inzake bezwaarschrift

Geacht college,

Hierbij doet de bezwarencommissie u toekomen haar advies over het bezwaarschrift van de heer [REDACTED] (hierna: bezwaarde) te Stolwijk, digitaal ontvangen op 27 september 2021, inzake uw besluit van 16 augustus 2021, verzonden op 30 augustus 2021, waarbij de aangevraagde subsidie POP-3 Jonge Landbouwers Zuid-Holland 2020, voor de plaatsing van zonnepanelen is afgewezen.

Ontvankelijkheid

Het bezwaarschrift is ingediend binnen de wettelijke termijn van zes weken en is dus op tijd ingediend. Het belang van bezwaarde is rechtstreeks bij het besluit betrokken, zodat bezwaarde belanghebbende is. Bovendien is het bezwaarschrift gemotiveerd en voldoet het aan de verdere eisen van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Het bezwaarschrift is daarmee ontvankelijk.

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorgeschiedenis en bestreden besluit

Bezwaarde exploiteert een landbouwbedrijf op het adres [REDACTED] te Stolwijk. De subsidieaanvraag heeft betrekking op de projectlocatie [REDACTED] te Stolwijk van bezwaarde. Het landbouwbedrijf betreft een tuinbouwbedrijf en heeft 2,08 ha grond met 5000 m² overige groenten onder glas en 0,45 ha witlofref.

Op 25 januari 2021 heeft bezwaarde een aanvraag ingediend voor de subsidie POP-3 Jonge Landbouwers Zuid-Holland 2020 voor de plaatsing van zonnepanelen. De geplande startdatum was 1 februari 2021 en het project zou afgerond moeten zijn op 31 augustus 2021. De totale kosten voor deze investering bedragen € 67.108,- en de gevraagde subsidie bedraagt € 12.079,44. Op 16 juli 2021 heeft u een voornemen tot afwijzing van de subsidie aan bezwaarde toegezonden en hierbij de gelegenheid gegeven aan bezwaarde om een zienswijze in te dienen.

In het voornemen tot afwijzing van de subsidie heeft u aangegeven dat de kosten van de aan te schaffen zonnepanelen bovenmatig hoog waren en dat de redelijkheid van kosten een belangrijk aandachtspunt is van de Europese Commissie. Op basis van de Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland (hierna: Uitvoeringsregeling POP- 3) artikel 1.11, eerste lid, onder h¹ worden kosten die niet voldoen aan de eisen van goed financieel beheer en bovenmatig zijn, gezien als niet subsidiabel. Goed financieel beheer/niet bovenmatig zijn wil zeggen dat de opgevoerde kosten redelijk moeten zijn en dus in verhouding moeten staan tot het doel wat moet worden bereikt. De aangevraagde kosten voor zonnepanelen bedragen € 67.108,00 /36.000 wattpiek (hierna: Wp) = € 1,86 per Wp. Dit bedrag ligt (ver) boven de bedragen die u bekend zijn uit de markt voor zonnepanelen, namelijk € 0.85 per Wp. U heeft daarom verzocht aan bezwaarde om de kosten voor deze investering nader te specificeren en ook aannemelijk te maken waarom deze kosten aanzienlijk afwijken van de u bekende en gebruikelijke kosten voor JOVERenergy B.V. (hierna: de leverancier), inclusief onderbouwing van bewijsstukken die afkomstig zijn van de leverancier.

Bezwaarde heeft vervolgens per e-mail op 6 augustus 2021 in zijn zienswijze meegedeeld dat de normprijs van € 0.85 per Wp van de panelen veel te laag is. Voor die prijs kan bezwaarde geen glaspanelen die hagelbestendig zijn kopen. Indien u alsnog zou beslissen om deze prijs niet te gaan verhogen, dan wenst bezwaarde op deze aanvraag ook nog verdere investeringen te doen, zodat die € 10.000, - toch door GS gesubsidieerd kan gaan worden. Deze investeringen zijn: waterbeheer (lavavloer) en elektrische machines voor uitvoeren van landbouw en een zelfgebouwde handmatige pootmachine (poten door personen liggend op planken).

U heeft het volgende overwogen. De prijs voor de zonnepanelen van € 1,86 per Wp is niet marktconform, dat is € 0,85 per Wp voor vergelijkbare investeringen en bezwaarde heeft hier geen duidelijke verklaring voor gegeven. Bij berekening van de subsidie op basis van de reguliere prijs van € 0,85 per Wp, bedraagt de subsidie € 5.508, Dat is minder dan het minimum subsidiebedrag van € 10.000, -. Voorts heeft u gesteld dat er sprake is van een tendersysteem en dat uit de aard van het tendersysteem voortvloeit dat voor de sluiting van de aanvraagtermijn alle voor de beoordeling en de rangschikking relevante gegevens moeten zijn overlegd. Derhalve komen de nieuwe investeringen die in de zienswijze zijn genoemd bij deze aanvraag niet meer in aanmerking voor subsidiering.

Bij besluit van 16 augustus 2021 met kenmerk 'Aanvraagnummer 20224000037' (hierna: het bestreden besluit), verzonden op 30 augustus 2021, heeft u de subsidieaanvraag afgewezen, omdat bezwaarde niet aan het minimale subsidiebedrag komt.

Tegen het bestreden besluit heeft bezwaarde op 27 september 2021 digitaal een bezwaarschrift ingediend.

Bezwaren

In het bezwaarschrift heeft bezwaarde het volgende aangevoerd:

¹ In het bestreden besluit wordt verwezen naar artikel 1.11, eerste lid, onder h van de Uitvoeringsregeling POP-3. De bezwarencommissie merkt op dat dit een kennelijke verschrijving is en dat bedoeld is artikel 1.11, eerste lid, onder g.

- Er wordt uitgegaan van een te lage prijs per Wp. Voor de tuinbouw zijn panelen nodig die hagelbestendig zijn. De prijs van die zonnepanelen is 3 tot 4 keer hoger.
- Bij de prijs per Wp moet rekening gehouden worden met de kosten voor bijbehorende installaties en montage.

Inhoud verweer

De Afdeling Water en Groen heeft namens u op 12 november 2021 een verweerschrift ingediend. Hierin is het volgende aangevoerd.

- Bij brief van 16 juli 2021 is aan bezwaarde gevraagd om een nadere onderbouwing van de kosten van de investering. De reactie van bezwaarde op de brief van 16 juli 2021 van GS was dat de gehanteerde prijs te laag was en dat voor die prijs geen panelen die hagelbestendig zijn aangekocht kunnen worden. Bij de reactie zat geen onderbouwing van de leverancier. De investeringen in zonnepanelen zijn de investeringscategorie waarvoor het meeste subsidie wordt aangevraagd. De aanvragen hebben betrekking op alle mogelijke landbouwsectoren, niet alleen in Zuid-Holland maar in heel Nederland. De zonnepanelen waarvoor subsidie is verstrekt zijn afkomstig van vele verschillende leveranciers. De gemiddelde prijs van € 0,85 per Wp die gehanteerd wordt, is het gemiddelde van alle eerder aangevraagde en verleende POP-3 subsidies voor zonnepanelen. De stelling van bezwaarde dat voor de normprijs van € 0,85 per Wp geen zonnepanelen aangekocht kunnen worden die voldoen, is niet onderbouwd en is op basis van bovenstaande ook niet aannemelijk.
- Bij de berekening van de normprijs per Wp wordt rekening gehouden met de kosten van bijbehorende installaties en de montage. De installatiekosten zijn namelijk subsidiabel op basis van het Openstellingsbesluit.

Mondelinge behandeling

Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunt op de hoorzitting van 2 december 2021 mondeling toe te lichten. In het kader van de maatregelen inzake corona heeft de hoorzitting plaatsgevonden met een beeldverbinding. De heer [REDACTED] heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om gehoord te worden. Tijdens de hoorzitting is bezwaarde door zijn gemachtigde vertegenwoordigd. Ook uw college heeft van de mogelijkheid gebruik gemaakt om gehoord te worden. Het verslag van de hoorzitting is bij dit advies gevoegd.

Juridisch kader

- Verordening (EU, EURATOM) nr. 966/2012
- Algemene wet bestuursrecht
- Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013
- Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland
- Openstellingsbesluit POP-3 jonge landbouwers Zuid-Holland 2020, investeringscategorie

Inhoudelijke beoordeling

Ter beoordeling staat of u de terecht de subsidie heeft geweigerd. De bezwarencommissie overweegt hieromtrent het volgende:

Toetsingskader

Artikel 2.3.2, eerste lid van de Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland (hierna: de Uitvoeringsregeling) bepaalt dat subsidie kan worden verstrekt voor investeringen die zijn opgenomen in de lijst als bedoeld in artikel 2.3.1. Deze investeringslijst is, conform artikel 4 van het Openstellingsbesluit POP-3 jonge landbouwers Zuid-Holland 2020 (hierna: het Openstellingsbesluit), vastgelegd in bijlage 1 van dit laatste besluit.

In bijlage 1 van het Openstellingbesluit staat de investeringscategorie 1 vermeld. Deze categorie heeft betrekking op zonnepanelen en zonnecollectoren. De toelichting hierbij vermeldt dat subsidiabel zijn zonnepanelen geplaatst op daken en bijbehorende installatiekosten.

In artikel 2, eerste lid van het Openstellingbesluit staat dat een aanvraag voor subsidie als bedoeld in paragraaf 2.3 van de Uitvoeringsregeling kan worden ingediend in de periode van 7 december 2020 tot en met 12 februari 2021.

Artikel 2.3.8 van de Uitvoeringsregeling POP-3, vijfde lid, bepaalt dat indien de toepassing van dit artikel ertoe leidt dat de subsidie minder bedraagt dan € 10.000, -, de subsidie niet wordt verstrekt.

Artikel 1.8, vijfde lid, van de Uitvoeringsregeling POP-3 bepaalt dat kosten slechts subsidiabel zijn voor zover de kosten adequaat en noodzakelijk zijn in relatie tot het doel van de activiteit.

In artikel 1.11 van de Uitvoeringsregeling POP-3 staat in het eerste lid, onder g, dat niet voor subsidie in aanmerking komen kosten die niet voldoen aan de vereisten van goed financieel beheer als bedoeld in artikel 30 van de Verordening EU (EU, EURATOM) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Europese Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie en tot intrekking van de Verordening (EG, EURATOM) nr. 1605/2002.

Artikel 30 van de Verordening EU (EU, EURATOM) nr. 966/2012 heeft als titel Beginselen van zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid.

In artikel 30 van deze Verordening staat: zuinigheid betekent dat de door de instelling voor haar activiteiten ingezette middelen tijdig, in passende hoeveelheid en kwaliteit en tegen de best mogelijke prijs beschikbaar worden gesteld.

Subsidieaanvraag

Bezwaarde heeft op 25 januari 2021 (en dus binnen de termijn als gesteld in artikel 2 van het openstellingsbesluit) een subsidieaanvraag ingediend voor de plaatsing van negentig

zonnepanelen. De totale kosten voor deze investering bedroegen € 67.108, - en hiervoor zou een subsidie verstrekt kunnen worden van € 12.079,44.

De aangevraagde kosten voor zonnepanelen bedragen € 67.108, - /36.000 Wp = € 1,86 per Wp.

Bezwaarde komt volgens u niet voor subsidie in aanmerking omdat uitgaande van de gemiddelde normprijs voor zonnepanelen er slechts € 0,85 per Wp subsidiabel is. Bij berekening van de subsidie op basis van de reguliere prijs van € 0,85 per Wp, bedraagt de subsidie € 5.508, -. Dat is minder dan het minimum subsidiebedrag van € 10.000, - op grond van artikel 2.3.8, vijfde lid, van de Uitvoeringsregeling POP-3.

Het bestreden besluit

In het bestreden besluit staat dat de gemiddelde prijs van € 0,85 per Wp die gehanteerd wordt, het gemiddelde is van alle eerder aangevraagde en verleende POP-3 subsidies voor zonnepanelen en dat de prijs voor de zonnepanelen inclusief montage en arbeid van € 1,86 per Wp niet marktconform is, dat is € 0,85 per Wp voor vergelijkbare investeringen. De kosten van aan te schaffen zonnepanelen zijn volgens u bovenmatig hoog en redelijkheid van kosten is een belangrijk aandachtspunt van de Europese Commissie, die deze Subsidieregeling meefinanciert.

De EU heeft dit vastgelegd in artikel 30 van de Verordening EU (EU, EURATOM) nr. 966/2012, (hierna de Verordening) die als titel heeft Beginselen van zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid. In dit artikel van de Verordening staat dat zuinigheid betekent dat de door de instelling voor haar activiteiten ingezette middelen tijdig, in passende hoeveelheid en kwaliteit en tegen de best mogelijke prijs beschikbaar worden gesteld. U heeft dit artikel toegepast in de Uitvoeringsregeling POP- 3. Artikel 1.11, eerste lid, onder h bepaalt dat kosten die niet voldoen aan de eisen van goed financieel beheer en bovenmatig zijn, niet subsidiabel zijn. Goed financieel beheer/niet bovenmatig zijn wil zeggen dat de opgevoerde kosten redelijk moeten zijn en in verhouding moeten staan tot het doel wat moet worden bereikt.

In verweer en tijdens het verhandelde ter hoorzitting heeft u uitgelegd dat met marktconform wordt bedoeld dat de prijs van € 0,85 per Wp voor de zonnepanelen voor vergelijkbare investeringen niet alleen geldt voor de provincie Zuid-Holland maar voor geheel Nederland en dat de best mogelijke prijs niet betekent dat automatisch de goedkoopste leverancier gekozen moet worden. Kwaliteit van en eerdere ervaringen met de leverancier kunnen, gemotiveerd, een rol spelen. Soms wordt er bij de aanvragen voor POP-3 subsidies ook gevraagd om meerdere offertes en daarop wordt het begrote bedrag gebaseerd. Er zijn sinds 2016 al heel veel aanvragen ingediend vanuit allerlei landbouwsectoren, waarbij gebruik gemaakt is van een groot aantal leveranciers. Dit geeft een beeld van wat de best mogelijk prijs is, ook wel de normprijs genoemd. Hierbij zij wel opgemerkt dat er sprake is van een marge ten opzichte van de normprijs van € 0,85 per Wp, want de ene leverancier is iets duurder dan de andere leverancier. Deze marge ligt tussen de tien en vijftien procent boven de normprijs en wordt als redelijk beschouwd.

De bezwarencommissie begrijpt dit standpunt en is van oordeel dat u uw oordeel ter zitting en in het verweerschrift deugdelijk heeft onderbouwd. Zij constateert echter ook dat deze motivering van de totstandkoming van de normprijs € 0,85 per Wp zoals in de vorige alinea is uiteengezet

ontbreekt in het bestreden besluit en adviseert u dan ook om de motivering van het besluit aan te passen.

Bezwaargronden

Bezwaarde heeft aangevoerd dat er wordt uitgegaan van een te lage prijs per Wp. Voor de tuinbouw zijn panelen nodig die hagelbestendig zijn. De prijs van die zonnepanelen is 3 tot 4 keer hoger. Bezwaarde heeft van u de gelegenheid gekregen om een zienswijze in te dienen nadat u op 16 juli 2021 een voornemen tot afwijzing van de subsidie aan bezwaarde had toegezonden. Bezwaarde heeft echter geen nader onderbouwing gegeven voor de afwijkende prijs van € 1,86 per Wp van de zonnepanelen, inclusief de installatiekosten. Ook bij de bezwaargronden is dit niet aangevoerd. Tijdens het verhandelde ter hoorzitting is dit door de gemachtigde van bezwaarde niet weerlegd. Bezwaarde heeft, hoewel dit bij de aanvraag van de subsidie niet verplicht was, geen offertes aangevraagd bij andere leveranciers en heeft ook geen verklaring gegeven voor de hoogte van de prijs, met informatie die afkomstig was van de leverancier en waarom in dit geval de prijs afwijkend was van de normprijs. Bezwaarde exploiteert een tuinbouwbedrijf. De bezwarencommissie gaat ervan uit dat bij bepaling van de normprijs van € 0,85 dit mede is gebaseerd op de gemiddelde prijs van zonnepanelen die hagelbestendig zijn en geplaatst zijn bij andere tuinbouwbedrijven. Ook zijn er door de gemachtigde tijdens het verhandelde ter hoorzitting geen bijzondere omstandigheden aangevoerd. De bezwarencommissie is daarom van oordeel dat de prijs van de zonnepanelen waarvoor bezwaar subsidie heeft aangevraagd buiten de marges van de normprijs van € 0,85 per Wp vallen. Bezwaarde heeft dus geen recht op subsidie.

Conclusie

De bezwarencommissie komt tot de conclusie dat het bestreden besluit in stand kan blijven. Ze adviseert u wel het bestreden besluit nader te motiveren voor zover dit betrekking heeft op de totstandkoming van de normprijs van € 0,85 per Wp.

Advies

De bezwarencommissie adviseert u het bestreden besluit in stand te laten, onder aanvulling van de motivering.

De bezwarencommissie ontvangt te zijner tijd graag een afschrift van uw besluit op bezwaar.

Hoogachtend,

De bezwarencommissie,
Namens deze,

De secretaris,

provincie **HOLLAND**
ZUID

Bezwarencommissie

VERSLAG

Contact

[Redacted contact information]

Vergaderdatum:
2 december 2021

Datum vaststelling:
5 januari 2022

Bijlage:

Aanwezig

Leden commissie en secretaris:

De heer [Redacted] ([Redacted])

De heer [Redacted]

De heer [Redacted]

De heer [Redacted] (secretaris)

Bezwaarde:

De heer [Redacted] (Gemachtigde namens
de heer [Redacted] van Administratie- en Register
Belastingadvieskantoor [Redacted])

De heer [Redacted] (Toehoorder van Administratie- en
Register Belastingadvieskantoor [Redacted])

Vertegenwoordiger Gedeputeerde Staten:

De heer [Redacted]

In het kader van de maatregelen inzake corona heeft de hoorzitting plaatsgevonden met een beeldverbinding.

De voorzitter opent de vergadering en stelt aan de orde de behandeling van het bezwaarschrift de heer [Redacted] (hierna: bezwaarde) te Stolwijk, digitaal ontvangen op 27 september 2021, inzake het besluit van Gedeputeerde Staten van 16 augustus 2021, verzonden op 30 augustus 2021, waarbij de aangevraagde subsidie POP-3 Jonge Landbouwers Zuid-Holland 2020 is afgewezen. Na de introductieronde geeft de voorzitter het woord aan de gemachtigde de heer [Redacted] voor een nadere korte toelichting op het bezwaarschrift.

De heer [Redacted] icht toe dat er een offerte aan bezwaarde is toegezonden door JOVERenergy B.V. en het offertebedrag is hoger dan de normering voor de POP-3 subsidie, waardoor bezwaarde niet in aanmerking komt voor subsidiering. Dit betreft de kern van het geschil.

De voorzitter wil weten of de heer [Redacted] hierop wil reageren.

De heer [Redacted] laat weten dat spreker hier geen behoefte aan heeft.

Vervolgens geeft de voorzitter het woord aan de heer [Redacted].

De heer [Redacted] heeft vragen aan GS over de juridische toetsing die heeft geleid tot de afwijzing van de aanvraag. In het bestreden besluit wordt verwezen naar artikel 1.11 van de Uitvoeringsregeling POP-3, eerste lid, onder h. Dit lijkt een schrijffout te zijn; bedoeld zal zijn: onder g. In dit artikel staat dat kosten die niet voldoen aan de vereisten van goed financieel beheer als bedoeld in artikel 30 van de Verordening EU (EU, EURATOM) nr. 966/2012 (hierna: de Verordening) niet voor subsidie in aanmerking komen. Spreker wil weten of het juist is dat er sprake is van een verschrijving.

De heer ■■■ merkt op dat dit correct is opgemerkt. Het primaire besluit is opgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna RVO) en het is duidelijk dat er hier sprake is geweest van een verschrijving bij de benoeming van dit artikel.

De heer ■■■ vraagt wat er onder goed financieel beheer moet worden verstaan. Artikel 30 van de Verordening noemt de beginselen van zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid. Spreker wil weten welk beginsel het meest relevant is.

De heer ■■■ antwoordt dat als er een van de beginselen gekozen moet worden, zuinigheid als eerste in aanmerking komt, want zoals ook blijkt uit het verweerschrift is er sprake van een over specificatie.

De heer ■■■ geeft aan dat in het tweede lid van de Verordening van zuinigheid een definitie wordt gegeven. In dit artikel staat dat zuinigheid betekent dat door de instelling voor haar activiteiten ingezette middelen tijdig, in passende hoeveelheid en kwaliteit en tegen de best mogelijke prijs beschikbaar worden gesteld. Spreker wil weten of de beste mogelijke prijs het gehanteerde criterium is geweest bij de beoordeling van de subsidieaanvraag.

De heer ■■■ legt uit dat het criterium de best mogelijk prijs hier van toepassing is, in combinatie met de kwaliteit, want dat is wat bezwaarde aanvoert. Het betreft de gemiddelde prijs van alle zonnepanelen die bekend zijn en waarvoor subsidie is verstrekt onder de POP-3 regeling aan de jonge landbouwers. Dit vindt al plaats sinds 2016. De prijs per wattpiek (hierna: Wp), die bezwaarde heeft aangevraagd wijkt heel erg af van de gemiddelde prijs.

De heer ■■■ merkt op dat de heer ■■■ het heeft over de gemiddelde prijs maar dat het artikel van de Verordening uitgaat van de best mogelijke prijs. De vraag is aan de orde wat is nog acceptabel en wat niet en welke aanvragen worden wel en welke niet gehonoreerd. Spreker vraagt wat het criterium is bij deze afwijzing, want de gemiddelde prijs is toch iets anders dan de best mogelijke prijs.

De heer ■■■ geeft aan dat de best mogelijke prijs niet betekent dat automatisch de goedkoopste leverancier gekozen moet worden. Kwaliteit van en eerdere ervaringen met de leverancier kunnen, gemotiveerd, een rol spelen. Soms wordt er bij de aanvragen voor POP-3 subsidies ook gevraagd om meerdere offertes en daarop wordt het begrote bedrag gebaseerd. Er zijn sinds 2016 al heel veel aanvragen ingediend vanuit allerlei landbouwsectoren, waarbij gebruik gemaakt is van een groot aantal leveranciers. Dit geeft een beeld van wat de best mogelijk prijs is, ook wel de normprijs genoemd. Hierbij zij wel opgemerkt dat er sprake is van een marge ten opzichte van de normprijs, want de ene leverancier is iets duurder dan de andere leverancier. Maar in dit geval is de prijs per Wp erg afwijkend van de normprijs en dit wordt niet als redelijk beschouwd en dus ook niet als de beste prijs gezien.

De heer ■■■ begrijpt hieruit dat de beste prijs niet wil zeggen dat het om de goedkoopste prijs moet gaan en ook hoorde de heer ■■■ zeggen dat er soms meerdere offertes worden overlegd. Spreker vraagt of dat in dit geval ook vereist was, of dat één offerte voldoende was.

De heer [REDACTED] antwoordt dat bij deze Subsidieregeling één offerte voldoende is, omdat GS over zoveel verschillende dossiers beschikken met betrekking tot dit soort aanvragen. Daarom kunnen zij aan de Europese Commissie laten zien dat de aangevraagde kosten voor de subsidie niet bovenmatig hoog zijn. De aanvrager wordt niet belast met het aanvragen van meerdere offertes omdat GS over voldoende vergelijkingsmateriaal beschikken.

De heer [REDACTED] heeft de vertegenwoordiger van GS horen zeggen dat de vraagprijs niet bovenmatig mag zijn en dat er sprake is van een marge. Spreker vraagt hoe groot deze marge is.

De heer [REDACTED] antwoordt dat normaliter in het algemeen de beoordelaars een marge tussen de tien en vijftien procent als redelijk beschouwen.

De heer [REDACTED] vraagt of het klopt dat dit de marge betreft van alle gemiddelde aanvragen die in Nederland gehonoreerd zijn.

De heer [REDACTED] bevestigt dit.

De heer [REDACTED] vraagt of het zo is dat er geen aanvragen zijn gehonoreerd die buiten de marge vielen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat dit inderdaad niet het geval is geweest.

De heer [REDACTED] merkt op dat er in dit geval sprake is van een aanvraag die ver buiten de marge zit wat de prijs betreft, maar vraagt waarom de gemiddelde prijs als standaard wordt gehanteerd.

De heer [REDACTED] antwoordt dat niet automatisch het gemiddelde is gehanteerd, want het kan zijn dat door omstandigheden een offerte hoger is dan wat gebruikelijk is. Daarom is ook aan bezwaarde gevraagd om aanvullende gegevens aan te leveren om de aanvraag nader te onderbouwen. Bezwaarde heeft daarop aangegeven dat voor de normprijs geen hagelbestendige zonnepanelen te verkrijgen waren. Dat zou dus ook betekenen dat bij eerdere gehonoreerde aanvragen voor zonnepanelen, de zonnepanelen niet hagelbestendig zouden zijn. In de offerte bij de aanvraag en bij de aanvullende gegevens werd dit echter niet onderbouwd. Er stond niet bij vermeld dat de zonnepanelen hagelbestendiger waren dan de standaard zonnepanelen.

De heer [REDACTED] vraagt of de gemiddelde prijs is gebaseerd op hagelbestendige zonnepanelen of niet-hagelbestendige zonnepanelen.

De heer [REDACTED] legt uit dat daarin geen onderscheid wordt gemaakt. In de provincie Zuid-Holland zijn er al vijftig subsidies verleend voor het investeren in zonnepanelen. Gemiddeld wordt twintig procent van het aangevraagde bedrag gesubsidieerd. Dit betekent dat de jonge landbouwer daarnaast ook zelf geld dient te investeren in de aanschaf van de zonnepanelen. GS hebben niet vernomen van de aanvragers dat de aangeschafte zonnepanelen van inferieure kwaliteit zouden zijn. Ook zijn de garantietermijnen van andere offertes vergelijkbaar.

De heer [REDACTED] vraagt of het niet logischer zou zijn geweest om meerdere offertes aan te vragen voor de hagelbestendige zonnepanelen.

De heer ■■■ benadrukt nogmaals dat in dit geval één offerte voldoende was, omdat de offerte vergeleken kan worden met gelijkwaardige aanvragen en het aanwezige vergelijksmateriaal, maar er is door GS wel gevraagd om een nadere onderbouwing in verband met de hoge kosten van de prijs per Wp. Dit had door bezwaarde onderbouwd kunnen worden door een andere offerte op te vragen of een verklaring van de leverancier, maar bezwaarde heeft deze informatie niet aangeleverd.

De heer ■■■ verwijst naar Artikel 1.8, vijfde lid van de Uitvoeringsregeling POP-3, waarin staat dat kosten slechts subsidiabel zijn voor zover de kosten adequaat en noodzakelijk zijn in relatie tot het doel van de activiteit. Spreker wil weten of het juist is dat de aanvraag van bezwaarde niet vanwege deze bepaling is afgewezen.

De heer ■■■ merkt op dat deze bepaling samenhangt met het vereiste van goed financieel beheer. De ene bepaling betreft een positieve formulering: kosten komen voor subsidie in aanmerking, en de andere bepaling heeft betrekking op een negatieve formulering, namelijk dat de kosten wel bovenmatig zijn.

De heer ■■■ merkt op dat het criterium bovenmatig niet wordt genoemd in artikel 30 van de Verordening en vraagt of dit criterium bijvoorbeeld uit de jurisprudentie voortvloeit.

De heer ■■■ legt uit dat dit criterium bovenmatig als zodanig in de praktijk wordt gebruikt, het gaat om de beginselen van zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid. Dit houdt in dat er geen sprake mag zijn van over specificatie.

De heer ■■■ wil weten of dit bij de provincie Zuid-Holland of in geheel Nederland wordt toegepast.

De heer ■■■ licht toe dat dit landelijk door RVO wordt toegepast en in geheel Europa.

De heer ■■■ merkt op dat de heer ■■■ stelde dat Artikel 1.8, vijfde lid van de Uitvoeringsregeling POP-3, de keerzijde is van artikel 1.11 van de Uitvoeringsregeling POP-3, eerste lid, onder h. Hierbij gaat het om kosten die adequaat en noodzakelijk moeten zijn. Spreker wil weten of er ook getoetst is aan de criteria of de kosten adequaat en noodzakelijk zijn.

De heer ■■■ leidt uit het bestreden besluit af dat er alleen is getoetst aan het vereiste van goed financieel beheer, maar daarnaast is het de vraag of de kosten voor de zonnepanelen noodzakelijk zijn en dat is naar het oordeel van GS niet het geval, want de zonnepanelen zijn veel te duur. Dat de zonnepanelen bijdragen aan het doel is evident.

De heer ■■■ refereert aan de opmerking van de heer ■■■ dat er in Nederland een praktijk is waarbij de bepalingen op een bepaald manier worden uitgelegd. Spreker wil weten of het vaker is voorgekomen dat de RVO aanvragen voor zonnepanelen heeft afgewezen omdat de prijs te hoog was.

De heer [] kent deze zaken niet vanuit de provincie Zuid-Holland, maar spreker sluit niet uit dat dit meerdere malen is voortgekomen.

De heer [] vraagt of de heer [] bekend is met aanvragen waarbij de marge is toegepast.

De heer [] komt bij deze zaken regelmatig tegen dat de beoordelaar van het RVO een marge hanteert van tien à vijftien procent bij het beoordelen van de grens van de maximale kosten.

De heer [] stelt het punt van de gemiddelde prijs aan de orde. Spreker vraagt zich af welke periode dit bestrijkt, want de prijs van de zonnepanelen fluctueert.

De heer [] licht toe dat het in dit geval erg voordelig is dat de populatie waarover het gemiddelde wordt berekend vrij groot is. De subsidieregeling wordt door alle Provincies in Nederland uitgevoerd. Het is de meest gevraagde investeringscategorie. De populatie groeit en het gemiddelde wordt dan ook steeds opnieuw berekend en bijgesteld. Als de prijs van de zonnepanelen stijgt omdat de grondstoffen schaarser worden, dan gaat uiteraard de gemiddelde prijs per Wp ook omhoog, op grond waarvan de subsidie wordt berekend.

De heer [] begrijpt hieruit dat de gemiddelde prijs per Wp jaarlijks wordt berekend.

De heer [] bevestigt dit en voegt hieraan toe dat er niet wordt vastgehouden aan de gemiddelde prijs voor de zonnepanelen uit 2016.

De [] vraagt of de heer [] nog nader wenst te reageren op de juridische interpretatie van de regeling die hiervoor is besproken.

De heer [] wil nog even wachten met zijn reactie.

Vervolgens geeft de [] het woord aan de heer [].

De heer [] wil graag van de heer [] de verklaring hebben waarom de prijs per Wp van de zonnepanelen meer dan één euro duurder geworden is.

De heer [] geeft aan dat dit te wijten is aan de prijs van de grondstoffen en de arbeidskosten om de zonnepanelen te installeren.

De heer [] vraagt of het woord geworden erop wijst dat het oorspronkelijke bedrag lager uitgevallen zou zijn, dus dat de offerte lager was dan het bedrag waarvoor de opdracht is uitgevoerd.

De heer [] legt uit dat dit niet het geval is. Het punt is dat er in de provincie Zuid-Holland weinig expertise aanwezig is om de zonnepanelen vakkundig neer te leggen. Bezwaarde wilde dat de zonnepanelen door een deskundig en professioneel bedrijf zouden worden aangelegd.

De heer [] heeft uit de stukken vernomen dat het met name gaat om de hagelbestendigheid van de zonnepanelen en de daarbij behorende installatie, die duurder is dan

gemiddeld. De gemiddelde prijs per Wp is € 0,85 en in dit geval is dit € 1,86. Spreker wil weten wat het aandeel is van de kosten van de zonnepanelen en wat het aandeel is van de kosten van de installatie.

De heer [REDACTED] zegt uit dat de installatiekosten van de zonnepanelen voornamelijk bestaan uit de kosten van het arbeidsloon en dat maakt volgens de offerte een derde deel van de prijs uit.

De heer [REDACTED] trekt hieruit de conclusie dat de prijs per Wp meer dan één euro duurder is geworden en dat een derde deel van de prijs bestaat uit arbeidsloon. Spreker wil weten of het juist is dat de prijs voor hagelbestendige zonnepanelen driemaal zo hoog zijn.

De heer [REDACTED] bevestigt dit.

De heer [REDACTED] vraagt naar de reactie van de heer [REDACTED] op de stelling dat de gemiddelde prijs voor de zonnepanelen € 0.85 per Wp bedraagt voor alle land- en tuinbouwbedrijven in geheel Nederland. Spreker wil graag een verklaring van de gemachtigde voor het feit dat bij de aanvraag van bezwaarde voor de subsidie dit één euro meer bedraagt

De heer [REDACTED] merkt op dat hij dit niet kan verklaren en voegt hieraan toe dat bij de optelling van de offerte het geheel is beoordeeld en daarom is er door bezwaarde niet alleen gekeken naar de arbeids- en materiaalkosten. Het kostenverschil zou mogelijk veroorzaakt kunnen worden door de deskundigheid van de installateur bij het installeren van de zonnepanelen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat als het installeren een derde van de prijs uitmaakt, dit wellicht een deel van het verschil zou kunnen verklaren, maar de factor arbeid verklaart niet het gehele verschil.

De heer [REDACTED] icht toe dat dit ook te maken heeft met de randapparatuur die nodig is om de installatie in werking te kunnen houden. Dit zijn de regelsystemen om de koppeling te kunnen maken met de koelcel.

De heer [REDACTED] merkt op dat de subsidie door GS aan vele land- en tuinbouwbedrijven wordt verleend in de provincie Zuid-Holland. Spreker gaat er dan ook vanuit dat ook de genoemde bedrijven hagelbestendige zonnepanelen in gebruik hebben, dus dit kan niet het grote verschil van de prijs per Wp verklaren. Ook ontbreken er stukken van bezwaarde om het verschil te onderbouwen. De heer de [REDACTED] heeft wel deels een verklaring gegeven voor het verschil zoals de arbeidskosten en de installatiekosten, maar dit verklaart niet het gehele verschil.

De heer [REDACTED] kan hier geen reactie op geven. Spreker zou dit na moeten vragen bij de installateur van de zonnepanelen, JOVERenergy B.V.

De heer [REDACTED] geeft aan dat GS stellen dat de gemiddelde prijs voor de zonnepanelen € 0.85 per Wp bedraagt voor alle land- en tuinbouwbedrijven in de provincie Zuid-Holland, terwijl het in dit geval één euro meer bedraagt.

De heer [REDACTED] oppert dat het verschil ook verklaard kan worden uit het feit dat er weinig zonnepanelen geplaatst worden of dat het een groot aantal betreft.

De heer [REDACTED] wil vervolgens weten hoeveel zonnepanelen er bij bezwaarde geplaatst zijn.

De heer [REDACTED] geeft aan dat het om negentig zonnepanelen gaat.

De heer [REDACTED] vraagt of het ingewikkeld is om de zonnepanelen te plaatsen op het perceel van bezwaarde.

De heer [REDACTED] legt uit dat dit juist is, dit komt omdat het om bestaande bouw gaat.

De heer [REDACTED] merkt op dat het probleem in dit geval is dat bezwaarde onvoldoende het kostenaspect heeft onderbouwd terwijl GS dit wel hebben gedaan. De prijs van bezwaarde is één euro hoger dan het gemiddelde.

De heer [REDACTED] geeft aan dat hij na zou moeten vragen bij de installateur van de zonnepanelen wat de hoogte van de prijs van de zonnepanelen heeft beïnvloed.

De heer [REDACTED] wil van de [REDACTED] weten wat de beste handelswijze is in dit geval, gelet op de ontbrekende onderbouwing van bezwaarde.

De [REDACTED] geeft aan dat de bezwarencommissie zich gaat beraden of partijen in de gelegenheid moeten worden gesteld om nadere stukken aan te leveren, maar dit betreft geen toezegging dat partijen hierom gevraagd gaan worden. De [REDACTED] is van mening dat beide partijen al de gelegenheid hebben gehad om nadere stukken in te dienen. Daarbij komt dat deze subsidie onder de tenderregeling valt, waarbij het de vraag is of het is toegestaan om nadere informatie aan te leveren. Spreker wil van de gemachtigde weten of het bedrag van de offerte ook het bedrag is dat uiteindelijk betaald is.

De heer [REDACTED] antwoordt dat bezwaarde wacht met het installeren totdat de subsidie is ontvangen. Daarna gaat bezwaarde pas investeren. Dit betekent dat als de aanvraag voor de subsidie wordt afgewezen, de gehele energie-investeringsaftrek en de subsidie opnieuw zullen worden aangevraagd.

De [REDACTED] vraagt vervolgens of er dan van JOVERenergy B.V. een goedkopere offerte komt, indien er een nieuwe subsidieaanvraag wordt ingediend.

De heer [REDACTED] gaat ervan uit dat deze offerte in dat geval hoger zal uitvallen, aangezien de prijzen stijgen.

Desgevraagd door de [REDACTED] merkt de heer [REDACTED] op dat spreker geen behoefte heeft om te reageren op hetgeen wat besproken is.

De [REDACTED] geeft vervolgens het woord aan de heer [REDACTED].

De heer [REDACTED] wil graag weten hoe de subsidie precies werkt. Bij de aanvraag behoort een offerte. Wordt de subsidie toegekend op basis van de offerte en wordt deze dan later verrekend op grond van de werkelijke kosten.

De heer [REDACTED] legt uit dat dat niet het geval is. Na een toegekende aanvraag vindt er een subsidieverlening plaats maar de subsidie wordt pas uitbetaald op basis van de werkelijk gemaakte en betaalde kosten, dus er volgt altijd een vaststelling van de subsidie. Tenzij dat de werkelijk kosten lager zijn, is het vaststellingsbesluit meestal gelijk aan het verleningsbesluit van de subsidie.

Voorts wil de heer [REDACTED] weten of op grond van de Subsidieregeling het verplicht is dat de zonnepanelen binnen een bepaalde periode aangelegd worden. Spreker had in het dossier zien staan dat dit zou moeten plaatsvinden in de periode tussen 1 februari 2021 en 31 augustus 2021. In het geval van bezwaarde zijn de zonnepanelen nog niet geplaatst.

De heer [REDACTED] antwoordt dat bij deze Subsidieregeling de activiteit binnen twee jaar na ontvangst van de beschikking moet worden uitgevoerd. Dit heeft te maken met het feit dat POP-3 programma afloopt en dat GS de subsidie moeten declareren bij de Europese Commissie en dat moet plaatsvinden voor het einde van 2025. Vandaar dat GS hebben gekozen voor een periode van twee jaar om de investering uit te kunnen voeren en de subsidie af te rekenen.

De heer [REDACTED] begrijpt hieruit dat bezwaarde niet te laat is.

De heer [REDACTED] merkt hierover op dat indien de bezwarencommissie tot het advies mocht komen dat het bestreden besluit heroverwogen moet worden omdat het bezwaar gegrond is, bezwaarde nog voldoende tijd heeft om de investering uit te voeren.

Vervolgens geeft de [REDACTED] het woord aan de heer [REDACTED].

De heer [REDACTED] vraagt aan de gemachtigde van bezwaarde of bezwaarde heeft overwogen om meer offertes op te vragen voor de zonnepanelen bij andere leveranciers, gelet op de hoogte van de prijs van de huidige leverancier.

De heer [REDACTED] stelt dat dit niet het geval is geweest en dat heeft te maken met de deskundigheid van de huidige installateur en daarvoor is geen alternatief voorhanden in de provincie Zuid-Holland. De beoogde installateur installeert om en om en zorgt ook voor de bliksembestendigheid en de installateur beschikt ook over jarenlange ervaring.

De [REDACTED] stelt vast dat er aan het dossier geen afbeeldingen zijn toegevoegd waaruit is af te leiden hoe het eruit komt te zien en waar de zonnepanelen geplaatst gaan worden. De gemachtigde stelt dat er wellicht sprake is van een bijzondere situatie maar dit blijkt niet uit de overlegde stukken.

De heer [REDACTED] ontkent dat er sprake is van een bijzondere situatie. Het gaat om bestaande daken en dat maakt het duurder.

De [REDACTED] merkt hierover op dat de bestaande situatie overal voorkomt en dat er dan geen sprake is van een bijzondere omstandigheid.

De heer [REDACTED] bevestigt dit maar voegt hieraan toe dat er ook rekening moet worden gehouden met sterktemetingen, maar dit maakt het geen bijzonder situatie.

De [REDACTED] geeft beide partijen nog een laatste mogelijkheid om te reageren en geeft als eerste het woord aan de gemachtigde.

De heer [REDACTED] wijst erop dat indien het bezwaar ongegrond wordt verklaard, bezwaarde dan opnieuw de subsidie aan moet vragen en dit dan zal combineren met twee andere investeringen, die bezwaarde dit jaar al heeft gedaan. Daarmee zou dan wel aan de norm worden voldaan voor het verkrijgen van de subsidie, maar dan worden de zonnepanelen pas volgend jaar geïnstalleerd. Dan zou er wel sprake zijn van een jaar tijdverlies en dat levert schade op.

De heer [REDACTED] heeft hier desgevraagd niets meer aan toe te voegen

De [REDACTED] constateert dat de bezwarencommissie voldoende is ingelicht, dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit vervolgens de vergadering.

De bezwarencommissie,
Namens deze,

De secretaris,

De heer [REDACTED]